

Predkladacia správa

Návrhom zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) sa zabezpečuje implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2017/2394“). Návrh zákona sa prekladá na základe bodu B.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 607/2018 z 19. decembra 2018 k Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2019, bodu B.1 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2018 z 20. júna 2018 k návrhu na určenie zodpovednosti ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a niektorých orgánov verejnej moci za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam Európskej únie a rozhodnutiam Európskej únie, bodu B.2 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 50/2019 zo 6. februára 2019 k Auditu legislatívy z pohľadu goldplatingu a bodov B.31 a B.32 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 51/2019 zo 6. februára 2019 k návrhu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia III.

Roztrieštenosť právnej úpravy ochrany spotrebiteľa a počet orgánov, ktoré vykonávajú dohľad nad dodržiavaním práv spotrebiteľov s rozdielnym právnym základom a postavením sú hlavnými dôvodmi pre prípravu návrhu osobitného predpisu, ktorý zjednotí výkon dohľadu vo všetkých oblastiach ochrany spotrebiteľa. Cieľom návrhu zákona je zabezpečiť riadnu aplikáciu nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení v podmienkach Slovenskej republiky, vytvoriť predpoklady pre efektívny výkon dohľadu účinný aj v digitálnom prostredí, čo nie je možné dosiahnuť bez jednoznačného a prehľadného vymedzenia pôsobnosti orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, odstránenia kompetenčných konfliktov a vyjasnenia niektorých otázok správneho trestania za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa. Konečným cieľom je rýchlejšie, pružnejšie a jednotné presadzovanie právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa v rámci celej Európskej únie, k čomu je nevyhnutne potrebná aktívna participácia všetkých členských štátov. Len tak možno dosiahnuť ochranu vnútorného trhu, posilniť dôveru spotrebiteľov a ochrániť poctivých obchodníkov.

Návrhom zákona sa súčasne posilňuje preventívne a výchovné pôsobenie dohľadu smerom k dohliadaným osobám, keď sa zavádzajú nové inštitúty smerujúce k zníženiu alebo odpusteniu sankcie za porušenie zákonnej povinnosti, ak obchodník prijme zodpovednosť za svoje protiprávne konanie, ukončí porušovanie právnych predpisov, odstráni následky svojho konania a odškodní spotrebiteľov, ktorých práva boli porušené. Súčasne sa v základných predpisoch z oblasti ochrany spotrebiteľa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby sa pri ukladaní pokuty zohľadňoval aj obrat obchodníka a ukladané sankcie tak mohli byť spravodlivejšie a proporcionálnejšie s pozitívnym vplyvom predovšetkým na malé a stredné podniky.

Efektívny výkon dohľadu je podmienený kvalitným hmotnoprávnym základom, preto sa novelizujú viaceré predpisy z oblasti ochrany spotrebiteľa. Dôvodom je potreba odstránenia ustanovení, ktoré neodôvodnene prekračujú rámec práva Európskej únie (odstraňovanie tzv. goldplatingu) alebo z dôvodu nedostatkov súčasnej právnej úpravy, na ktoré poukázala aplikačná prax.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Nadobudnutie účinnosti návrhu zákona sa navrhuje od 1. januára 2020. Počnúc rokom 2020 by orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa mali pri výkone dohľadu postupovať podľa unifikovaných pravidiel, ktoré spĺňajú minimálny štandard podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Pre ustanovenia o cezhraničnej spolupráci sa navrhuje nadobudnutie účinnosti v súlade s účinnosťou samotného nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

Prijatie návrhu zákona má pozitívne aj negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie a pozitívne sociálne vplyvy. Nepredpokladajú sa vplyvy na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Nad rámec náležitostí návrhu právneho predpisu podľa zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov sa pripájajú tiež výstupy z národného projektu Zlepšovanie podnikateľského prostredia na Slovensku a hodnotenie politík v kompetencii Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (operačný program Efektívna verejná správa), ktorého cieľom je inovatívne posudzovanie vplyvov (Príloha č. 1 - Posúdenie vplyvov návrhu zákona o dohľade v oblasti ochrany spotrebiteľa; Príloha č. 2 - Prehľad navrhovaných práv a povinností, prehľad je dostupný tiež na: <https://www.law-reg.org/navrh-zakona-dohlad/>).

Návrh zákona bol využitý na vytvorenie prototypu rozkladu legislatívneho predpisu na jednotlivé regulácie a hodnotenie ich vplyvov na podnikateľské prostredie a sociálnych vplyvov. Takýto rozklad má predkladateľovi umožniť presnejšie posúdiť vplyvy navrhovaného materiálu, a tým aj uľahčiť rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a poslancov Národnej rady Slovenskej republiky pri jeho schvaľovaní. Súčasne má byť zrozumiteľnejší aj pre podnikateľov i celú verejnosť, pretože každý si bude môcť jednoducho a rýchlo vyhľadať tie časti zákona, ktoré sa týkajú priamo jeho. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky začína na tomto princípe s budovaním Registra regulácií, ktorý by mal vo svojej konečnej fáze obsahovať rozklad všetkých právnych predpisov účinných v Slovenskej republike a umožniť v nich jednoduché vyhľadávanie regulácií podľa dotknutých osôb.

Materiál bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, ktorého výsledky sú uvedené vo vyhodnotení pripomienkového konania.

Materiál bol 16. septembra 2019 predmetom rokovania Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky. Pripomienky uplatnené na jej rokovaní boli do predloženého znenia návrhu zapracované.

Návrh zákona sa na rokovanie vlády Slovenskej republiky predkladá bez rozporov.